

RULONINIAI MIKROFILMAI INFORMACINIAME DARBE

VIKTORAS URBONAS

Techninės revoliucijos ir informacijos amžiuje įvairiose informacijos tarnybose susikaupė nemažas mikroformų kiekis, kuris sparčiai auga. Taip atsitinka todėl, kad vis planingiau mikrokopijuojama sukaupta literatūra informacijos masyvuose, mikroformas gausiai leidžia įvairios leidyklos, jos vis intensyviau panaudojamos COM ir CIM sistemose. Sukaupuose mikroformų masyvuose didelį procentą sudaro ruloniniai mikrofilmai. Intensyviai augant jų skaičiui, kaskart sunkiau ir juose (ne tik originaluose!) operatyviai surasti reikiamą informaciją ir ją realizuoti. Dėl tos priežasties prisiėmė ne tik selektorių, bet ir specialių sistemų informacijos paieškai iš ruloninių mikrofilmų vykdyti ir pateikti ją pačia patogiausia forma vartotojui.

Mūsų šalyje ir užsienyje sukurta daug informacijos paieškų iš ruloninių mikrofilmų sistemų¹. Būdingesnes charakterizuosime.

Rapid Selector. Informacijos paieškų sistemos „Rapid Selector“ idėją iškėlė vokiečių specialistas E. Goldbergas 1927 metais. 1938—1939 m., vadovaujant Vanevarui Bušui, Mesačusetso technologijos institute (JAV) pagaminamas pirmasis jos veikiantis maketas. Vėliau prie sistemos dirbo amerikiečių firma Engineering Research of St. Paul, Minnesota, Ielsko universitetas ir JAV Nacionalinis standartų biuras.

Dabartiniu metu sistema „Rapid Selector“ veikia.

Dokumentas į sistemą įvedamas tokią tvarka. Pirmiausia kiekvienam dokumentui perforuojama 80-ties kolonelių perfokorta. Dokumento mikrokopijavimo metu 35 mm juostoje perfokorta paduodama į mikrofilmavimo įrenginį. Darbo metu paieškos kodas iš perfokortos automatiškai paverčiamas fotokodu ir mikrofilmuojamas kartu su dokumentu. Taip kiekvienam ruloninio mikrofilmo kadre patalpinamas dokumentas ir jo kodas paieškai. Jeigu dokumento paieškos ženklas netelpa viename mikrofilmo kodo lauke, panaudojami papildomi kodų laukai.

Mikrokopijuotos informacijos paieškos selektoriuje naudojamos špūlės, talpinančios 305—1800 m mikrofilmo. Dokumentų paieškos ženklai į sistemą įvedami 80-ties kolonelių perfokorta. Fotoelektroninis blokas sulygina dokumentų kodus su paieškos trafaretu. Šiems sutapus, ieškomų mikrokopijų kadrai automatiškai perkopijuojami ant reprodukcinės fotojuostos. Pastarojo proceso metu mikrofilmas su mikrokopijomis selektoriuje nesustabdomas, o juda toliau 1,8—2,7 m/sek greičiu. Tai įgalina užtikrinti efektyvų reikiamų dokumentų paieškos greitį. Tuo atveju, kai 1800 m ilgio mikrofilmas selektoriuje juda 2,7 m/sek greičiu, vi-

¹ Михайлов А. И., Чёрный А. И. и Гиляревский Р. С. Основы информатики. М., 1968, с. 590—615; Михайлов А. И., Чёрный А. И. и Гиляревский Р. С. Основы научной информатики. М., 1965, с. 421—447; Средства механизации и автоматизации подготовки, копирования, размножения и микрофильмирования информационных материалов. М., 1972, с. 163—165.

duatinis paieškos laikas vienoje špūlėje (įskaitant reprodukcines fotojuostas išryškinimą) — 12 min.

File Search. Sistema sukurta JAV firmos FMA, Inc. 1959—1961 m. ir šiuo metu naudojama praktikoje.

Dokumentą įvedant į sistemą, pirmiausia jis indeksuojamas: nustatomos jo paieškos koordinatės. Paieškos ženklas gali atspindėti dokumento paskelbimo datą, šaltinį, kuriame jis patalpintas, informaciją apie autorių, o taip pat jo turinį. Šis dokumento paieškos ženklas užrašomas specialiaame formuliare ir fleksoraiteriu atperforuojamas perfojuostoje, kuri vėliau supiaustoma į 76×178 mm formato korteles, turinčias perforuotus kraštus. Po to dokumentas ir jo paruošta perfokorta atiduodama mikrofilmavimui. Perfokorta įdedama į mikrofilmavimo aparatą fotokamerą. Čia perforacija skaitoma ir automatiškai paverčiama fotokodu. Pastarasis projektuojamas ant 35 mm perforuoto mikrofilmo tuo metu, kai mikrofilmuojamas pirmasis atitinkamo dokumento puslapis. Kodai išdėstomi kodų lauke ne kadru apačioje, kaip sistemoje „Rapid Selector“, bet kadru šone. Mikrofilmuojama 180—400 kadru per valandą greičiu.

Mikrofilmuotos medžiagos paieška daroma selektoriumi „File Search“ iš juostos iki 305 m ilgio. Tokio ilgio mikrofilme telpa 32 tūkst. kadru.

Paieškos metu užklausa fleksoraiteriu perforuojama kortelėje. Si įvedama į selektorių. Po to iš saugyklos paimama atitinkama špūle su mikrokopijomis ir taip pat įvedama į selektorių. Paieška vyksta automatiškai. Radus reikalingą kadra, mikrofilmas sustoja, ir padidinta mikrokopija (iki 0,7 originalo dydžio) projektuojama ekrane vizualiniam peržiūrėjimui arba kopijavimui. Kopijuojama specialiaame fotopopieriuje (kopijos pagaminimo laikas 5—10 sek), o jeigu užklausa didelės

apimties — reikiami kadrai automatiškai perkopijuojami ant švarios juostos. Pastaruoju atveju gaunami suvestiniai mikrofilmai, kurių turinyje — atitinkama tema. Selektorius gali vykdyti net 6 užklausas iš karto. Paieška užtrunka 2—3 min. Darbo metu mikrofilmas juda 1 m/sek (106 kadru/sek) greičiu. Špūlių pakeitimas teužtrunka apie minutę.

MIRACODE. Sistema sukurta 1962 m. JAV firmos Recordak Corp. Informacijos nešėjo funkcijas atlieka 16 mm neperforuotas (pozityvas arba negatyvas) mikrofilmas. Ant jo mikrofilmuojami dokumentai ir jo paieškos ženklai — fotokodai. Kodai į mikrofilmavimo zoną įvedami specialiais perjungėjais arba 80-ties kolonelių perfokortomis. Jie mikrofilme išdėstomi prieš kadrus. Kiekvienas kadras dar pažymimas specialiu ženklu, kuris reguliuoja kadro padėtį, projektuojant jį selektoriaus ekrane. Dokumentai į mikrofilmavimo zoną paduodami rankiniu būdu arba automatiškai.

Paruošti mikrofilmai saugomi specialiose, uždaro tipo kasetėse (jų gabaritai — $102 \times 102 \times 25$ mm) po 30,5 m kiekvienoje. Tokio ilgio mikrofilme vidutiniškai telpa 2 tūkst. dokumentų puslapių. Uždaro tipo kasetės įgalina mikrofilimą įvesti į sistemą automatiškai ir jį automatiškai persukti. Jos laikomos saugykloje, talpinančioje 490 kasečių (apie 980 tūkst. dokumentų kadru).

Reikiamų dokumentų mikrokopijos ieškomos skaitymo-kopijavimo aparatu Lodestar Model PEK 3 m/sek greičiu. Tam tikslui į aparatą įdedama atitinkama uždaro tipo kasetė, specialaus automato klavišais surenkamas paieškos trafaretas ir per keletą sekundžių (tai užtrunka ne ilgiau kaip 8 sek) surandamas reikiamas kadras. Šis eksponuojamas skaitymo-kopijavimo aparato peršviečiamame ekrane vizualinei

peržiūrai ir, reikalui esant, per 30 sekundžių pagaminamos padidintos kopijos (formatas — 22×29 cm) popiejuje.

Reikiamų mikrokopijų paieškos ženklų įvedimui prie skaitymo-kopijavimo aparato galima prijungti net 14 specialių su klavišais automatų. Tai įgalina vykdyti paiešką iš karto 14 aspektų, t. y. pagal 14 deskriptorių.

Dabartiniu metu „Lodestar“ tipo skaitymo-kopijavimo aparatų, skirtų mikrokopijuotos medžiagos automatinei paieškai, sukurta daugiau. Vienas iš paprasčiausių — selektorius STORE. Šiame selektoriuje naudojamas 16 mm 30,5 m ilgio (jo talpa — 2 500 kadrų su mikrokopijomis) mikrofilmo pozityvas, kurio kiekvienas kadras paženklintas stačiakampiu ženklu, esančiu kadro apačioje. Dokumentų adresai dešimtainiais skaičiais į selektorių įvedami specialiu klavišiniu aparatu. Kadru paieškos metu „Lodestar“ tipo aparato fotoelektroninis blokas skaičiuoja stačiakampius ženklus kadrų apačioje, o kai jų skaičius atitinka skaičiui, surinktam klaviatūra, mechanizmas sustoja, ir rastas kadras projektuojamas ekrane, o pagal poreikį pagaminama ir padidinta kopija. Paieškos greitis vienoje 30,5 m ilgio juostoje — ne daugiau 10 sek.

RADIR*. Sistema sukurta 1963 m. JAV firmos Hallicrafters Co. Pagrindinė jos paskirtis — techninių brėžinių mikrokopijų saugojimas ir paieška.

Dokumentų mikrofilmavimo metu kodavimo įrenginys 35 mm mikrofilme fiksuoja mikrokopijų adresų šifrus. Iš gauto negatyvo pagaminama pozityvi kopija „Kalfaks“ juostoje. Negatyvas

nukreipiamas į archyvinę saugyklą. Pozityvai patalpunami į špūles, o pastarosios sunumeruojamos ir saugomos standartinėse (300 tūkst. kadrų talpos) filmotekose. Pozityvios juostos naudojamos mikrokopijuotos medžiagos paieškai.

Dokumentų mikrokopijų paieškos ženklai į sistemos selektorių įvedami klaviatūra. Paieška vyksta 55 kadrų per sekundę greičiu. Rasta mikrokopija projektuojama ekrane (jo išmatavimai — 180×230 mm) vizualinei peržiūrai. Pagal poreikį reikiami kadrai kopijuojami ant ruloninės 35 mm „Kalfaks“ juostos. Vieno kadro kopijos padarymas ir išryškėjimas (gaunant negatyvą) tuoztrunka 5 sek.

CRIS** . 1928 m prancūzas Ž. Sebijus pirmą kartą iškėlė idėją dokumentinės informacijos saugojimui ir jos paieškai panaudoti plačią ruloninę fotojuostą. 1952 m. amerikietis E. Avakjanas užpatentuoja įrenginį AMFIS***, kuriame panaudota Z. Sebijaus idėja praktiškai.

Selektorius CRIS — tolimesnis etapas. Jis sukurta 1962 m. JAV firmos Retrieval Corp. Selektoriuje naudojama ruloninė diazajuosta arba „Kalfaks“ juosta. Jos plotis — 432 mm, o ilgis — 61 m arba 122 m.

Dokumentai pirmiausia mikrokopijuojami ant sidabro halogenido 16 arba 35 mm fotojuostos. Vėliau specialiu aparatu mikrokopijos iš siauros negatyvinės juostos pernešamos į plačią. Perkopijavimo metu „Kalfaks“ juostoje galima užfiksuoti ir papildomus kadrus.

Ruloninėje juostoje (pozityve) kadrai išsėstomi kolonėlėmis po 12 kadrų

*RADIR — Random Access Document Indexing and Retrieval — Dokumentų indeksavimo ir paieškos sistema.

** CRIS — Command Retrieval Information System — Komandinė informacijos paieškų sistema.

*** AMFIS — Automatic Microfilm Information System — Mikrofilmuotos informacijos automatizuota paieškos sistema.

(jų išmėros — $31,8 \times 44,4$ mm) kiekvienoje: 122 m juostoje patalpinama 2 590 kolonėlių. Kolonėlėje 11 kadru užima dokumentų mikrokopijos, o 12-asis skiriamas kolonėlėje mikrokopijuotos medžiagos adreso šifriui, kuris į selektorių įvedamas klaviatūra arba perfojuosta. Minėtų išmėrų kadruose mikrokopijuojami didelės formos originalai: žemėlapiai ir brėžiniai. Sistemoje kiekvienas kadras taip pat gali būti padalintas į 9 subkadrus, kurių išmėra $10,6 \times 14,8$ mm. Viename subkadre telpa 2 puslapiai 22×28 cm formato dokumento. Tuo būdu, bendras 122 m ilgio juostos imlumas — 511 tūkst. 22×28 cm dydžio puslapių. Ruloninė juosta saugoma $432 \times 406 \times 152$ mm kasetėse, sveriančiose apie 11 kg.

Reikiamos mikrokopijuotos medžiagos paieškai į selektorių klaviatūra įvedamas paieškos šifras, o taip pat komanda, nurodanti projektuoti vizualinei peržiūrai visą kadą ar kadro pirmąjį subkadą. Paieškos metu fotojuosta su mikrokopijomis juda 4 m/sek greičiu. Vidutinis paieškos greitis 122 m ilgio rulone — 17 sek, o 61 m rulone — iki 10 sek. Adreso šifriui ir paieškos šifriui sutapus, mikrokopija projektuojama 457×610 mm ekrane. Klaviatūra padavus atitinkamas valdymo komandas, galima ekrane projektuoti iš eilės visus vieno kadro subkadrus, o taip pat greitai pereiti prie kito kadro. Rasta mikrokopija gali būti kontaktiniu būdu perkopijuota ant „Kalfaks“ juostos gabaliuko, įmontuoto į standartinę apertūrinę perfokortą. Vienoje apertūroje kopijuojamas vienas kadras arba vienas subkadras. Rekopijavimui sugaištama ne daugiau 10 sek. Mikrokopijoms iš apertūrinės perfokortos skaityti ir gauti padidintoms kopijoms naudojama standartinė aparatūra.

Modifikuotas CRIS selektorius įgails automatiškai skaityti rastas mikrokopijas, paversti jas videosignalais ir perduoti juos į aparatą „Printipix“, kuris popieriuje spausdins padidintą mikrokopijuotą medžiagą. Videosignalai taip pat bus perduodami per atstumą. Numatomas surastų dokumentų mikrokopijų elektrografinis kopijavimas. Tokiu būdu daugiakomponentio selektoriaus CRIS patobulinimai įgails sukurti automatizuotą užklausų pateikimo ir dokumentinės informacijos išdavimo per atstumą sistemą.

Поиск-ОК*. Selektorius „Поиск-ОК“ sukurtas TSRS Visasąjunginiame mokslinės-techninės informacijos institute. Jis dirba su 35 mm neperforuota pozityvia fotojuosta. Dokumentai mikrofilmuojami aparatu „УДМ-2“ kartu su jų adresų šifrais, kurie į mikrofilmavimo aparatą įvedami klaviatūra. Tam tikslui prie aparato „УДМ-2“ naudojamas kodavimo įrenginys. Adresų šifrai (fotokodai) mikrofilmo kadre patalpinami prieš dokumento mikrokopiją.

Selektorius „Поиск-ОК“ dirba su 250—270 m ilgio juostomis, turinčiomis maždaug 5 tūkst. kadru. Paieškos metu mikrofilmas juda 0,67 m/sek greičiu. Špūlių pakeitimui sugaištama ne daugiau 10 sek.

Reikiamų mikrokopijų paieškos kodai į selektorių įvedami aparato „Поиск-ОК“ klaviatūra. Adreso kodui ir paieškos kodui sutapus, specialus įrenginys koreguoja kadro padėtį vizualinei projekcijai aparato ekrane. Vidutinis paieškos greitis 5 tūkst. kadru juostoje (turinčioje 10 tūkst. puslapių) ne didesnis kaip 4 min.

Reikalui esant, aparatu „Поиск-ОК“ gaunama ir natūralaus dydžio elektrografinė kopija. Elektrografinis kopijavimas vyksta plokštelinio elektrografi-

* ОК — Остановка для копирования.

nio kopijavimo principu. Selektoriuje „Поиск-ОК“ vyksta tik mikrokopijuo- to originalo eksponavimas. Ploktelių įelektrinimas, ryškinimas, miltelinio vaizdo ant popieriaus pernešimas, jo fiksavimas vykdomas aparato „ЕРА“ standartiniais įrengimais.

Поиск ОК-1. Analogiškas selektoriui „Поиск-ОК“. Jis dirba su kiek trumpesnėmis juostomis (100—250 m) ir duoda didesnę paieškos efektą: mikrofilmas juda 1 m/sek greičiu. Mikrofilmai saugomi filmostate.

Поиск ДВ-1. Kaip ir selektoriuje „Поиск ОК-1“, dokumentai mikrofilmuojami aparatu „УДМ-2“ (turinčiu dar kodavimo įreginį) ant 35 mm neperforuotos pozityvinės juostos kartu su jų adresais — fotokodais. Dėl tos priežasties juostos, paruoštos aparatui „Поиск ОК-1“, tinka ir „Поиск ДВ-1“. Paieška vykdoma iš 100—250 m ilgio juostos 1 m/sek greičiu, tačiau surasti kadrai neprojektuojami ekrane vizualinei peržiūrai, kaip aparate „Поиск ОК-1“, o betarpiškai perkopijuojami kitoje 35 mm juostoje.

Mikrofilmuotų dokumentų 35 mm juostoje paieškai šalyje sukurta ir daugiau selektorių.

Поиск-Квинта. Šis tėvyninis mažagabaritis 35 kg svoris selektorius dirba su 35 mm neperforuota pozityvia 60 m ilgio juosta. Surastas pagal fotokodus kadras projektuojamas ekrane, pagaminama jo elektrografinė 210×300 mm kopija. Selektorius dirba 0,9 m/sek greičiu.

Vidutinio imlumo selektorius. Šis mūsų šalies selektorius dirba su 35 mm pozityvia perfojuosta iki 100 m ilgio juosta, turinčia užkoduotus kadrus. Rasti dokumentai projektuojami 600×450 mm ekrane. Paieškos greitis — 1 m/sek.

Didelio imlumo selektorius ОПИ-104. Pastarasis tėvyninis selektorius ypatingas tuo, kad mikrokopijuoti dokumentai optiniu būdu užkoduotoje 35 mm×300 m ilgio juostoje ieškomi ne tik pagal paieškos adresą, nurodytą selektoriui klaviatūra, bet ir pagal komandą iš ESM. Reikiami kadrai projektuojami pusiau permatomame ekrane, pagaminamos elektrografinės kopijos. Mikrofilmų rulonai saugomi operatyvioje saugykloje, talpinančioje 10-tį rulonų. Selektorius dirba 4 m/sek greičiu, o reikiama dokumento mikrokopija surandama vidutiniškai per 30 sek.

Sukurta tėvyninė mikrofilmuotos medžiagos paieškos sistema „Поиск-5“. Jai dokumentai (lapais arba subrošiuoti) mikrofilmuojami specialiu aparatu kartu su adresų kodais ant 35 mm neperforuotos juostos. Praėjusi cheminę apdorojimo procesą, juosta saugoma filmostate „ФМ-1“.

Reikiamų dokumentų paieškos metu juosta (kasetės talpa — 30 m) selektoriuje juda 0,8 m/sek greičiu. Surasti kadrai išvedami ant permatomo 320×270 mm ekrano vizualinei peržiūrai, o, reikalui esant, elektrografiniu būdu pagaminamos 297×210 mm dydžio kopijos.

FLIP*. Selektorius sukurtas 1958 m. JAV firmos Benson-Lehner Corp. Jame naudojamas 366 m ilgio 16 mm perforuotas mikrofilmo pozityvas. Viename juostos metre talpinama 197 kadrai. Mikrofilmuotų dokumentų paieškoms fotokodai išdėstyti šalia mikrokadrų. Šifras dokumentų paieškai į selektorių FLIP įvedamas klaviatūra, esančia ant selektoriaus valdymo pul- to. Paieškos metu mikrofilmas juda 1,5 m/sek (300 kadrų/sek) greičiu. Tai jo minimalus greitis. Maksimalus —

* FLIP — Film Library Instantaneous Presentation — Ypatingai operatyvus medžiagos išdavimas iš mikrokopijų bibliotekos.

3 m/sek (600 kadru/sek). Selektorius paieškos metu pats nustato, į kokią pusę sukti juostą, kad greičiau būtų gautas norimas rezultatas. Proceso metu dokumento ir paieškos šiframs sutapus, mikrokadras automatiškai projektuojamas peršviečiama ekrane. Tuo pačiu laiku operatorius specialiaime indikatoriuje mato kadro kodą (skaičių). Šis skaičius turi sutapti su skaičiumi, surinktu paieškai klaviatūra. Tai leidžia patikrinti, ar paieškos metu nepadaryta klaida. Reikiamo dokumento mikrokopija surandama per 2 min.

Rapid Access Look — up System *. Šis selektorius sukurtas 1960 m. Kanados firmos Ferranti-Packard Electric Ltd. Informacijos nešėjas — 16 mm pozityvus mikrofilmas. Jame mikrofilmuojamas techninis gaminių katalogas. Kiekviename mikrofilmo kadre užfiksuojamas šifras, reiškiantis minėto katalogo puslapį, kurio mikrokopija yra kadre.

Reikiamų kadru paieškai šifras į selektorių įvedamas klaviatūra. Paieškos metu mikrofilmas juda ne mažiau 1 m/sek greičiu. Surasta mikrokopija projektuojama ekrane. Selektorius Rapid Access Look — up System efektingas. Jo dėka reikiama informacija iš 500 puslapių katalogo surandama per 3,5 sek. Sukūrus spausdinimo bloką, rastos gaminių katalogo mikrokopijos bus reprodukuojamos popieriuje.

Mikrokopijuotos medžiagos paieškai, be jau charakterizuotų selektorių, turima ir daugiau įrengimų. Kadangi jų darbo principas panašus į aptartųjų, apie juos nebus kalbama.

Sukurta ir mažiau įprastos konstrukcijos selektorių. 1959 metais JAV firma International Business Machines Corp. sukūrė selektorių mikrofilmuotoms medžiagos paieškai, kuriame doku-

mentų paieškos ženklai mikrofilme užrašomi magnetiniame takelyje, esančiame dešinėje kadru pusėje. Paieškos metu reikiami kadrai perkopijuojami kitame mikrofilme. Tuo pačiu metu magnetiniu būdu perrašomi ir jame rastų kadru paieškos ženklai. Prireikus padaromos kelios to paties kadro mikrokopijos. Perkopijavimo metu pagrindinis mikrofilmas nejuda.

Tokiu būdu charakterizavome būdingiausias informacijos paieškos iš ruloninių mikrofilmų sistemas. Matėme, kad sistemų informacijos paieškai iš ruloninių mikrofilmų yra nemažas pasirinkimas. Tačiau, antra vertus, tenka prisiminti, kad bibliotekiniame darbe ruloninis mikrofilmas iš visų mikroformų patogiausias mikrokopijų archyviniam egzemplioriui saugoti ir mikrokopijuoti laikraščiams, iš dalies žurnalams, tinkamas archyvinio pobūdžio literatūrai. Visa tai turint omenyje, suprantama, kad archyvinio saugojimo egzemplioriaus operatyvi mikrokopijuoti kadru paieška nereikalinga. Apskritai ji ir neleistina, nes priešingu atveju mechaniškai sugadinamas mikrofilmas. Operatyvios paieškos tikslingumas archyvinio pobūdžio literatūrai taip pat kelia abejonių. Mikrokopijuojant laikraščius, iš karto mikrofilmuojamas visas puslapis, o dažniausiai — du puslapiai iš karto. Užkoduojant paieškai viename kadre esančius straipsnelius, susidarytų techninių sunkumų, o paieškos metu būtų didelis informacijos „triukšmas“, nes, šalia reikiamo straipsnio, kadre būtų daugybė nepageidaujamų straipsnių bei straipsnelių. Sistemų, kuriose būtų mikrofilmuojamas atskirai kiekvienas laikraštyje esantis straipsnis, neteko sutikti. Todėl, atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, galima teigti, kad ruloninių mikrofilmų panaudojimas bibliote-

* Išvertus — Greito priėjimo kataloginė sistema.

kiniam darbe, norint mechanizuoti bei automatizuoti mikrokopijuotos medžiagos paieškas, kelia didelių abejonių. Šiam tikslui, mūsų supratimu, didelę perspektyvą turi mikrokopijuotos informacijos paieškos iš mik-

rofišų sistemos. Jos kaip tik padeda racionaliai spręsti tas bibliotekines problemas mikrokopijuotos literatūros paieškų srityje, kurios yra ypač aktuales².

Vilniaus V. Kapsuko universitetas
Biblioteki inkysės katedra

Įteikta 1973 m. spalio mėn.

РУЛОННЫЕ МИКРОФИЛЬМЫ В ИНФОРМАЦИОННОЙ РАБОТЕ

В. УРБОНАС

Резюме

В статье характеризуются информационно-поисковые системы „Rapid Selector“, „File Search“, „MIRACODE“, „RADIP“, „CRIS“, «Поиск-ОК», «Поиск-ОК-1», «Поиск ДВ-1», «Поиск-Квинта», «Микрофильмовый селектор средней емкости», «Микрофильмовый селектор большой емкости ОПИ-104», «Поиск-5», «FLIP», «Rapid Access Look-up System» и микрофильмовый селектор фирмы Internatio-

nal Business Machines Corp. (США), в котором поисковые образы документов нанесены на микрофильме не оптическим способом, а записаны на магнитной дорожке и, на основе всего изложенного материала, делается вывод, что в библиотечной работе такого типа информационно-поисковые системы не имеют таких перспектив, как информационно-поисковые системы на базе микрофиш.

ROLL MICROFILMS IN INFORMATION SERVICE

V. URBONAS

Summary

Various information — search systems are described in the article, namely, "Rapid Selector", "File Search", "MIRACODE", "RADIP", "CRIS", "Search — OK", "Search — OK-1", "Search DV-1", "Search — Quint", "Microfilm Selector of a medium capacity", "Microfilm Selector of a large capacity OPI-104", "Search-5", "FLIP", "Rapid Access Look — up System" and the microfilm selector under the sign of "Inter-

national Business Machines Corp." (USA), which uses not an optical way for plotting search images of documents on a microfilm but marks them on a magnetic tape.

The author comes to the conclusion that information — search systems of this kind are less promising for libraries than those which are based on a microfiche.

² Žr. *Urbonas V.* Mikrofišos ir formatiniai mikrofilmai informaciniame darbe. V., 1973. 19 p. (Lietuvos TSR Valstybinė respublikinė biblioteka).— Rotoprintu.